

**OPO – Organisasjonen
mot politisk overvåking**
Postboks 628 Sentrum
0106 Oslo
Telefon 900 19 985
e-post: overvak@opo.as
Bank giro 0537.51.98403
<http://www.opo1.no>

Medlemsbulletin nr. 3/2010

- **Årsmøtet 2011 - innkalling**
- **Årsmelding 2010**
- **Amerikansk spionasje i Norge v/Geir Hovland**
- **Arbeidsprogram 2011**
- **Giro for kontingentinnbetaling vedlagt**

MEDLEMSKONTINGENTEN

Vi har holdt medlemskontingenten stabilt på 250,- kroner i flere år. Likviditeten er god, så vi har ikke planer om å foreslå kontingenten hevet. Derfor sender vi ut giro for betaling allerede nå – før årsmøtet – siden vi ikke forutser at det på møtet vil bli foreslått noen endring på dette området.

E-POST

Bruken av internett og e-post har ”eksplodert” de siste åra. Men blant OPOs medlemmer er det overraskende få som har meldt inn e-postadresse til AU. Nye nettbrukere som er kommet til, bes derfor opplyse om e-postadressen til oss, for det vil lette arbeid og kommunikasjon adskillig.

Mvh. Kjell – epost: kjell.horn@oslo.online.no

**OPO – Organisasjonen
mot politisk overvåking**
Postboks 628 Sentrum
0106 Oslo
Bankgiro 0537.51.98403
www.opo1.no

Oslo 15. desember 2010

Til
OPOs medlemmer

ÅRSMØTEINNKALLING 2011

OPO avholder sitt årsmøte *tirsdag 25. januar 2010 kl 18.00 – 21.00*

Sted: Folkets Hus, sal BALDER. Se anvisningstavle/skjerm.

Til behandling:

1. Konstituering
2. Styrets årsmelding
3. Regnskap, legges fram på møtet
4. Melding fra revisor, legges fram på møtet
5. Budsjett, legges fram på møtet
6. Innkomne forslag
  - Treholtsaken, forslag til pressemelding legges fram på møtet
  - USAs overvåking, forslag til pressemelding legges fram på møtet
7. Valg av styre og arbeidsutvalg. Valgkomiteens forslag legges fram på møtet
8. Valg av revisorer. Valgkomiteens forslag legges fram på møtet
9. Valg av valgkomité. Styrets forslag legges fram på møtet

Medlemmer som ønsker at andre saker skal tas opp til behandling, må melde dem til styret på e-post kjell.horn@oslo.online.no innen 21. januar 2009.

Etter at den formelle delen av årsmøtet er avviklet, ca. klokka 19.00, vil vi ha et innslag med faglig tyngde på et tema som angår oss spesielt. Men hvem som blir innleder, er i skrivende stund (12. desember 2010) ennå ikke klart.

Etter innledningen vil det bli anledning til å stille spørsmål og diskutere temaet.

Møtet vil avsluttes ca. kl. 21.00

For styret i OPO
Kjell Horn (s)

ÅRSMELDING 2010

ORGANISASJONEN MOT POLITISK OVERVÅKING

OPO ble stiftet på et møte i Oslo 28. november 2001.
Det første ordinære årsmøtet ble holdt 20. januar 2003, det siste 27. januar 2010.

ÅRSMØTET 2010

Årsmøtet 2010 valgte dette styret med arbeidsutvalg:

Arbeidsutvalg:

Geir Hovland (leder), Kjell Horn, Tor Bernhardsen og Åsmund Langsether

Styremedlemmer:

Erling Folkvord, Berit Rusten, Peder Martin Lysestøl, Unni Hagen, Torgny Hasås og Knut Hartmann Olsen

Varamedlemmer:

Ivar Nygaard

Revisor:

Dag Tangen (gjenvalg)

Valgkomité

Unni Hagen og Ivar Nygaard

Valgkomiteen før årsmøtet var Unni Hagen og Ivar Nygaard

Årsmøtet 2010 avsluttet som et medlemsmøte der Joakim Hammelin kåserte med utgangspunkt i sin bok *Terrorindustrien*.

ADMINISTRASJON

Styremøter

Vi har ikke avholdt styremøter i 2010. Men styremedlemmene har stående invitasjon til å ta del i AUs nesten månedlige møter. (Tid og sted går fram av referatene fra AU-møtenene.)

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har hatt ni møter (fram til 1. januar 2010). AU har fordelt arbeidsoppgavene seg i mellom med Geir Hovland som leder og Kjell Horn som sekretær. En rekke henvendelser om råd og hjelp med enkeltsaker har blitt drøfta og så fulgt opp av Geir Hovland. Tor Bernhardsen har hatt ansvaret for hjemmesiden, som han sammen med Torgny Hasås fra styret har gjenopprettet. Tor har dessuten hatt ansvaret for ajourføring av medlemslista. Unni Hagen, også medlem i styret, har gitt verdifull assistanse ved trykking av bulletinen.

Medlemsutvikling

OPO hadde per 1. desember 2010 ca. 170 medlemmer, hvorav 140 hadde betalt kontingenten. Purring har vært sendt ut to ganger. Statistikk over betalende medlemmer:

2002:	183 betalt
2003	229 betalt
2004	209 betalt
2005	202 betalt
2006	170 betalt
2007	150 betalt
2008	150 betalt
2009	150 betalt
2010	140 betalt

Medlemmer som ikke har betalt kontingent de siste fire årene eller mer, eller som har flyttet uten å oppgi ny adresse, har vi strøket av lista.

Synkende medlemstall har i hovedsak tre årsaker, slik AU ser det; den første og helt naturlige er at frafall pga. høy alder eller død hos medlemmene, den andre er at OPOs primære oppgave, slik stifterne definerte den og slik det går fram av formålsparagrafen, i hovedsak er oppfylt på en måte som ikke maner til fortsatt engasjement, og den tredje er at nye grupper som er overvåket per i dag ikke finner at ”gamle” OPO er det rette organet for å løse *deres* ”moderne” behov. Men tidene kan skifte...

Dessuten er det viktig at vi finnes som høringsinstans når endringer med relevans for overvåking er på trappene i lovverket.

Økonomi

AU kjører en forsiktig linje hva økonomi angår, uten ekstravaganser av noe slag. Likviditeten er derfor grei – i forhold til nåværende aktivitetsnivå. Her viser vi ellers til regnskap for 2010 og forslag til budsjett for 2011.

Kontor

AU holder fortsatt sine møter i advokatfelleskapets lokale som Geir disponerer. Praktisk arbeid mellom møtene gjøres fra AU-medlemmenes hjemmekontor og på deres private tekniske utstyr.

OPOs hjemmeside på nettet

Etter at Tor Bernhardsen og Torgny Hasås har jobbet med saken, er vi igjen ”på nett” med hjemmeside, e-postadresse og telefon. OPO kan derfor nå nå slik:

I e-post: overvak@opo.as

I telefon: 900 19 985.

Hjemmesiden: <http://www.opo1.no>

www.opo1.no

The screenshot shows the website for OPO (Organisasjonen mot politisk overvåking). The browser window title is "OPO - Organisasjonen mot politisk overvåking - Windows Internet Explorer". The address bar shows "http://www.opo1.no". The page content includes:

- Logo:** A red folder icon with the letters "opo" in a stylized font.
- Header:** "Organisasjonen mot politisk overvåking".
- Navigation:** "Filer", "Rediger", "Vis", "Favoritter", "Verktøy", "Hjelp".
- Main Content:**
  - OPO med på initiativ om amerikansk overvåking:** A news article with a photo of Geir Hovland. Text: "OPO er med på å kreve at USA sletter informasjon som er samlet inn av den amerikanske ambassaden. På Kveldsnytt 11. november ble leder i OPO, Geir Hovland, intervjuet av NRK om den amerikanske overvåkingen. [Her](#) kan du se innslaget".
  - OPO om Lundkommisjonen og Treholt:** Text: "De nye opplysningene om videoovervåkingen av Arne Treholt og Kari Storøkes leilighet i 1983, avslører et grovt brudd på norsk lov, mener Geir Hovland leder i OPO-Organisasjonen mot politisk overvåking. Les hele uttalelsen [her](#)".
  - Storberget har sagt nok unnskyld:** Text: "Justisminister Knut Storberget ønsker ikke en offentlig beklagelse for den ulovlige overvåkingen POT har stått for. Se henvendelsen fra Age Fjell [her](#), og Storbergets svar [her](#)".
  - Forslag om permanent innsyn:** Text: "Da Stortinget behandlet rapporten fra EOS-utvalget ba et enstemmig storting om at en permanent innsynslov burde vurderes. Kontrollkomiteen tok opp igjen forslaget som EOS-utvalget fremmet for et år siden. [Her](#) kan du lese innstillingen fra stortingskomiteen. [Her](#) kan du lese EOS-utvalgets drøfting av innsyn i POTS arkiver".
  - Stortinget har bedt om unnskyldning:** Text: "Stortinget har bedt om unnskyldning".
  - OPOs arbeidsprogram:**
    - 1. Permanent innsynslov**
      - 1.1 Arbeide for en permanent innsynslov
      - 1.2 Knytte kravet om en permanent innsynslov til kravet om en fast nedgraderingsordning for de hemmelige tjenestene.
    - 2. Bidra til å lese problemene fra fortida for den enkelte**
      - 2.1 Skutte medlemmer i erstatningssaker, kreve ubetvete rettigheter for overvåkede og deres familier og fortsette arbeidet med å få offentlig tilskudd til dette arbeidet.
      - 2.2 Arbeide for nedgradering og rett til innsyn i mapene etter 1977.
      - 2.3 Arbeide for å gjøre Stortingets unnskyldning kjent for allmennheten.
    - 3. Delta i offentlig debatt**
      - 3.1 Prioritere deltaking i den offentlige debatten om overvåking.
      - 3.2 Delta som høringsinstans ved lovendingsforslag og andre høringsaker som
  - Dokumenter:**
    - [EOS-utvalgets årsberetninger](#)
    - [PSTs trusselvurderinger](#)
    - [Lundkommisjonen](#)
    - [Innsynsloven](#)
    - [Andre saker](#)
    - [Pet kommisjonen \(Danmark\)](#)

Husk å sjekke OPOs websider. Her finnes OPO-bulletinene og mye bakgrunnsmateriale. Vi legger også ut aktuelle saker, f.eks link til NRKs innslag om møte mot USAs overvåking med intervju med Geir Hovland.

Tor

Informasjon til medlemmene/bulletinene

AU har i 2010 sendt ut tre OPO-bulletiner, noe vi er godt fornøyd med, ikke minst på bakgrunn av at vi ikke fant plass til å arrangere noe styremøte. Gjennom bulletinene når vi alle medlemmene, mens styremøtene bare engasjerer et svært lite mindretall. Vi hadde imidlertid gjerne sett at medlemmene var litt mer ivrige med å melde tilbake sine reaksjoner på bulletinene.

POLITISK ARBEID

Deltaking i den offentlige debatten.

OPO-medlemmer har ved flere anledninger markert seg i den offentlige debatten om overvåking, blant annet

- EU som overvåkingssamfunn
- Personvernet i fare
- Rettssikkerheten i terrorsaker
- Telefonavlytting
- Den amerikanske ambassadens overvåking av norske borgere. Geir ble intervjuet i NRK TVs nyhetssending
- Treholtsaken. . Geir ble intervjuet i NRK TVs nyhetssending

AU mener denne aktiviteten og det som skjedde på slutten av året 2010, da TV2 avslørte at den amerikanske ambassaden gjennom en periode på ti år hadde drevet systematisk overvåking av personer som hadde oppholdt seg i nærheten av ambassaden, viser at det er riktig å opprettholde organisasjonen OPO som en beredskap når aggressiv politisk overvåking igjen blir tydeliggjort i samfunnet. Spesielt pikant var det for øvrig at amerikanerne – som ”våre fremste allierte” – engasjerte pensjonerte norske politifolk til jobben, og at noen av dem til og med hadde fartstid fra det norske POT/PST.

(Se ellers egen artikkel av Geir Hovland.)

Utvide politisk kontaktnett

Dette er en del av arbeidsprogrammet vårt, og vi vil også i framtida holde et våkent øye med det som skjer på overvåkingsområdet, og arbeider for å knytte kontakter med andre organisasjoner. Vi har sluttet oss til Organisasjonen Stopp Datalagringsdirektivet, og i 2010 til Rødts initiativ om et opprop/brev til Den amerikanske ambassaden og til Justisdepartementet.

KONKLUSJON OG OPPSUMMERING

Valgene

Sammensetningen av styret og AU viser at disse organene er helt uten representanter for mennesker med annen etnisk bakgrunn enn den norske. Dette er uheldig, både generelt sett – og spesielt med tanke på ”det nye fiendebildet”. Videre er den skjeve kjønnsbalansen et problem – med overveldende mannsdominans.

Når det er sagt, kan vi likevel konstatere at samarbeidet i AU har fungert utmerket, mens det øvrige styret med varamedlemmer mest har fungert som et representantskap.

Politisk arbeid

OPO har siden stiftelsen i 2001 hatt – og vil fortsatt ha – en viktig rolle som vaktbikkje på feltet politisk overvåking. Teknologisk og politisk går utviklingen raskt og i overraskende sprang som det er vanskelig å forutse. Det er derfor viktig at vi har en best mulig beredskap for påvirkning av opinionen og besluttende politiske organer. Styre og arbeidsutvalg har påtatt seg et stort ansvar her.

AMERIKANSK SPIONASJE I NORGE.

Av Geir Hovland

Avdekkingen av den overvåkningen som den amerikanske ambassaden har stått for, reiser flere interessante spørsmål.

For det første krever OPO at det gjennomføres en reell etterforskning med sikte på å avklare om representanter for den amerikanske ambassaden har begått straffbare handlingar. Det er dessutan avdekket at ambassaden har benyttet norske eks-politimenn til å utføre denne overvåkningen. Dersom disse har begått eller medvirket til straffbare handlinger, må det reises tiltale mot disse.

Det må også foretas en gjennomgang av det som framstår som en ukultur innenfor tidligere POT, hvor det synes å ha vært et underdanighetsforhold til USA som er uakseptabelt. Det må tas grep innenfor PST slik at slik ukultur ikke får leve videre. Det er norske myndigheter og norske kontrollorganer som skal utøve politimyndighet i Norge – ikke den amerikanske utenriktstjenesten. Vi har sett hva den er i stand til.

For det tredje må det etterforskes på hvilket nivå innen POT/PST man har hatt kunnskap om denne overvåkingen. Her er det særlig grunn til å få belyst det såkalte ”need to know”-problemet. Overordnede ledd innenfor tjenesten holdes bevisst uvitende om ulovlige eller kritikkverdige forhold, nettopp for å kunne vise til at man ikke har kjent til virksomheten.

Det er utenkelig at norske politimyndigheter ikke har kjent til den amerikanske overvåkningen. Dersom det er tilfelle, har de sviktet sin oppgave fullstendig. Dersom de politisk ansvarlige myndighetene ikke har vært orientert, er det grunn til å tro at dette har vært en bevisst strategi.

Det er bra at den amerikanske overvåkningen er blitt gjenstand for en unison fordømmelse fra norske politikere. Det er imidlertid grunn til å frykte for at oppmerksomheten rundt denne og andre overvåkingssaker blir borte når sensasjonsfaktoren svekkes og tabloidenes blitzpærer blir rettet mot andre objekter. Derfor trenger vi et OPO som holder kontinuerlig fokus på overvåking og rettssikkerhet uavhengig av sensasjonsoppslag og avsløringer.

OPOs ARBEIDSPROGRAM 2011

Forslag fra AU

1. Permanent innsynslov

- 1.1 Arbeide for nedgradering og rett til innsyn i mappene etter 1977.
- 1.2 Arbeide for en permanent innsynslov
- 1.3 Knytte kravet om en permanent innsynslov til kravet om en fast nedgraderingsordning for de hemmelige tjenestene.

2. Bidra til å løse problemene fra fortida for den enkelte

- 2.1 Støtte enkeltpersoner og grupper som mener seg utsatt for politisk overvåking.
- 2.3 Arbeide for å gjøre Justisdepartementets og Stortingets unnskyldning kjent for allmennheten.

3. Delta i offentlig debatt.

- 3.1 Prioritere deltaking i den offentlige debatten om overvåking.
- 3.2 Delta som høringsinstans ved lovendringsforslag og andre hørings saker som er relevante for OPO.
- 3.3 Arbeide mot etablering av internasjonale overvåkingssystemer, terrorlister og overvåking av nye grupper på politisk, etnisk eller tilsvarende grunnlag.

4. Utvide politisk kontaktnett

- 4.1 Knytte oss til grupper som arbeider mot overvåking generelt.
- 4.2 Knytte oss nærmere til aktiv ungdom, innvandrers- og minoritetsmiljøer og til brede folkelige bevegelser – for eksempel antiglobaliseringsbevegelsen, miljøbevegelsen o.a.
- 4.3 Oppfordre politiske partier og deres ungdomsorganisasjoner til å ta inn et eget punkt i sine arbeidsprogram om ”kamp mot politisk overvåking”.

For øvrig vil arbeidet i styre og arbeidsutvalg konsentrere seg om løpende saker som er forankret i formålsparagrafen, og den er det ingen endringer i.